

2.6.2004

Kauppa- ja teollisuusministeriö

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2003

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa kauppa- ja teollisuusministeriön tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2003 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja Tuula Herrala ja valvonut tarkastuspäällikkö Markku Heikkinen. Tilinpäätöksen tarkastukseen on osallistunut ylitarkastaja Jenni Leppälahti.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut kauppa- ja teollisuusministeriön tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

TILINPÄÄTÖS**Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot ja laskelmien tarkastelu**

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olennaisilta osin oikein.

Tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteutumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta, on tarkastuksessa todettu laadituiksi säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu esitetyiksi talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti.

Tuloksellisuuden kuvaus ja maksullisen toiminnan kannattavuustiedot

Tuloksellisuuden kuvauksen tabudellisuus-, tuottavuus-, kustannus-, ja suoritustietojen sekä kustannusvastaavuuslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa ja edellä mainittujen tietojen perustana olevaa laskentatointa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältävätkö tuloksellisuuden kuvaus ja kustannusvastaavuuslaskelmat olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot. Tarkastus ei ole kohdistunut tilinpäätöksen vaikuttavuustietoihin.

Ministeriötiliviraston tuloksellisuuden kuvauksessa esitetyt osasto-kohtaiset menotiedot ja henkilötyövuositiedot ovat luotettavat. Taloudellisuustietojen puuttuessa korvaavina tietoina tulee esittää kustannuskehitys tehtävittäin tai tulosalueittain ja näiden vertailutiedot kahdelta edelliseltä vuodelta, joten tietoja ei voida pitää riittävinä. Maksullisen toiminnan vuositulosta kuvaavat tiedot kustannusvastaavuuslaskelmissa ovat riittävät. Laskelmiin sisältyvän arvionvaraisuuden vuoksi niitä ei voida pitää luotettavina.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyseissä ja tarkastettu kirjanpidon ja muun laskentatoimen tarkastuksen yhteydessä sekä rajatusti palkkahallinnon toimintoketjun tarkastuksessa.

Kauppa- ja teollisuusministeriön on ryhdyttävä toimenpiteisiin tuloksellisuuden kuvauksen ja kustannusvastaavuuslaskelmien perustana olevan muun laskentatoimensa kehittämiseksi vastaamaan talousarvioasetuksen 55 §:ssä asetettuja vaatimuksia.

Sisäisen valvonnan osalta ei tarkastuksessa ole tullut esiin muuta olennaista huomautettavaa.

HALLINNONALAN OHJAUS

Työvoima- ja elinkeinokeskukset

Vuoden 2002 tilintarkastuskertomuksessa edellytettiin kauppa- ja teollisuusministeriön ilmoittavan tarkastusvirastolle, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt työvoima- ja elinkeinokeskusten laskentatoimen kehittämiseksi ja oikeiden ja riittävien tuloksellisuus- ja kannattavuustietojen esittämiseksi työvoima- ja elinkeinokeskusten tilinpäätöksissä.

Kauppa- ja teollisuusministeriön ilmoittamia toimenpiteitä voidaan pitää oikeansuuntaisina. Seurannan rakenteita tulee kuitenkin edelleen kehittää, jotta taloudellisuudesta ja tuottavuudesta esitettävät tiedot kattaisivat olennaisen osan TE-keskusten toimintaa. Oikeiden ja riittävien kustannustietojen kannalta TE-keskusten työajan seurannan järjestelyillä on keskeinen merkitys. Työajanseurantaan liittyy edelleen olennaisia puutteita, joten tuloksellisuuden laskentatoimen ja sen osana työaikakirjanpidon kehittämistyötä tulee jatkaa luotettavien tietojen varmistamiseksi. TE-keskusten tuloksellisuuden laskentatoiminta tulee kehittää kokonaisuutena niin, että ohjaavien ministeriöiden ja TE-keskusten toimenpiteet tukevat oikeiden ja riittävien taloudellisuus- ja tuottavuustietojen esittämistä TE-keskusten tilinpäätöksessä.

Hallinnonalan muut tilivirastot

Hallinnonalan muiden tilivirastojen tulostavoiteasettelun ja ministeriön ohjausotteen tarkastuksessa on katsottu, että kauppa- ja teollisuusministeriön tulosohjausta voitaisiin terävöittää tavoiteasetantaa parantamalla. Ministeriö on tavoiteasetannassa korostanut vaikuttavuustavoitteiden ja –indikaattoreiden ja laatutavoitteiden tärkeyttä. Olennainen puute tavoiteasettelussa on, ettei hallinnonalan tilivirastoille ole juurikaan asetettu mitattavia tuottavuus- tai taloudellisuustavoitteita tai niitä korvaavia kustannuskehitystavoitteita tulosalueittain tai tehtävittäin. Tilivelvollisuuden toteutuminen edellyttää myös toiminnallista tehokkuutta kuvaavien tavoitteiden asettamista. Myös vaikuttavuustavoitteiden täsmentämiseen ja indikaattoreiden ja arviointitapojen kehittämiseen tulee edelleen kiinnittää huomiota. Ministeriön ohjausote tilivirastojen osalta on muutoin katsottu pääosin toimivaksi.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

ILMOITUSVELVOLLISUUS VALTIONTALouden TARKASTUSVIRASTOLLE

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen kauppa- ja teollisuusministeriön tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 31.8.2004 mennessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt ministeriötiliviraston laskentatoimen kehittämiseksi talousarvioasetuksen 55 §:ssä asetettuja vaatimuksia vastaavaksi sekä oikeiden ja riittävien tuloksellisuus- ja kannattavuustietojen esittämiseksi tilinpäätöksessä.

Kauppa- ja teollisuusministeriön tulee myös ilmoittaa tarkastusvirastolle 31.8.2004 mennessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt työvoima- ja elinkeinokeskusten laskentatoimen kehittämiseksi ja oikeiden ja riittävien tuloksellisuus- ja kannattavuustietojen esittämiseksi työvoima- ja elinkeinokeskusten tilinpäätöksissä.

Tarkastusneuvos, JHTT

Erkki Pitkänen

Ylitarkastaja

Tuula Herrala

TIEDOKSI Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Kauppa- ja teollisuusministeriön kansliapäällikkö
Valtiokonttori